

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

9/S-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/9 (4) - 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2024

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammadovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy

maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo‘limi psixologik xizmat boshlig‘i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po‘latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti;

SodiqovaShohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo‘tayeov Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro‘yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo‘yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Насретдинова Дилфуза Мухаммадиновна</i> ЖЕНЩИНЫ ТАТАРКИ В КУЛЬТУРНОЙ ЖИЗНИ ТУРКЕСТАНА	13-19
<i>Хужаниязов Уктам Ешбаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҚ ДАВЛАТ АКАДЕМИК МУСИҚАЛИ ТЕАТРИ МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА	20-25
<i>Saidaxmatov Sharifbek Toshpo'latovich</i> SURXONDARYO VA QASHQADARYO VILOYATLARIDA DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR, AHOLI BANDLIGI VA MIGRATSIYA JARAYONLARI	26-32
<i>Yakubov O'tkir Shermamatovich</i> XX ASRNING UCHINCHI CHORAGIDAGI IQTISODIY, IJTIMOY O'ZGARISHLAR VA ULARNING DEMOGRAFIK JARAYONLARGA TA'SIRI	33-37
<i>Саидбобоева Гулзора Нематжоновна</i> ЎРТА ОСИЁ ЭНЕРГЕТИКЛАРИНИНГ I СЪЕЗДИ ХУСУСИДА	38-43
<i>Muminov Orifxuja</i> QIZILQUMNING LANDSHAFTI VA TARIXIY GEOLOGIYASI	44-49
<i>Avalova Gulshod Murodullayevna</i> HOJI BEKTOSH VALI – MUTASAVVUF FAYLASUF. HOJI BEKTOSH VALI MAJMUASI: TARIXI VA BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI	50-55
<i>Айтмуратова Жанылсын Жалгасовна, Жамалов Нурлан Юсупович</i> БУЮК АЛЛОМАЛАРИМИЗНИНГ МЕРОСИНИ ЎРГАНИШ АСОСИЙ ВАЗИФАМИЗ	56-61
<i>Qurbonova Marg'uba</i> TIL SOHASIDAGI O'ZBEKISTON HUKUMATI SIYOSATI, O'ZBEK TILINING DAVLAT TILI SIFATIDAGI NUFUZINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	62-68
<i>Shoto'rayeva Sitora Xudoyberdi qizi</i> BUXORO XONLIGIDA TOJIDDIN HASANHOJANING TUTGAN O'RNI VA IJTIMOY FAOLIYATI	69-72
<i>Убайдуллаева Моҳисадаф Суннатилла қизи</i> ҚЎҒИРЧОҚ ЎЙИН ЭНГ ҚАДИМГИ НОМОДДИЙ МАДАНИЙ МЕРОС СИФАТИДА	73-76
<i>Xoliqulov Rustam Sharipovich</i> YANGI O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH SOHASIDAGI AMALGA OSHIRILAYOTGAN CHORA-TADBIRLAR	77-82
<i>Fayziyev Farrux Uktamovich</i> IMKONIYATI CHEKLANGAN INSONLAR O'RTASIDA O'TKAZILADIGAN XALQARO SPORT MUSOBAQALARINING RIVOJLANISH TARIXI	83-90
<i>Азаматова Гулмира Байирбековна</i> МЕҲНАТ МИГРАНТЛАРИНИ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИНГ АЙРИМ ЖИҲАТЛАРИ	91-96

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna, Abduvohidov Behzod</i> ISHBILARMONLIK MUHITINI SHAKLLANTIRISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI O'RNI	97-107
<i>Abdullaev Altinbek Yanqibaevich, Hoлиёров Парда Саъдуллаевич</i> КОРХОНАЛАРДА ИНВЕСТИЦИЯЛАР ҲИСОБИНИНГ ИЛМИЙ-МЕТОДОЛОГИЯСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	108-124
<i>Payazov Murod Maksudovich</i> “O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI” AJDA YO'LOVCHI TASHISH TIZIMINI MODERNIZATSIYALASH DAVR TALABI	125-131
<i>Юнусов Бегенч Мавланбердиевич</i> ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РИВОЖЛАНИШИНИ БАШОРАТЛАШ, УЛАРНИНГ МЕТОДОЛОГИК АСОСЛАРИ	132-143
<i>Qo'chqarov Baxtiyor Hoshimjanovich, Sayitbaev Shermirza Datkamirzaevich</i> KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI AYLANMA VOSITALARINI SHAKLLANTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	144-151
<i>Мадрахимов Кахрамон Эгамберганиевич</i> МИНТАҚАВИЙ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТНИНГ СТРАТЕГИК УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ	152-161
<i>Palvaniyazov Anvar Amatovich</i> МАМЛАКАТ ИҚТИСОДИЙОТИГА ХОРИЙИY INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDA INVESTITSION SIYOSATNING AHAMIYATI	162-165
<i>Raximbayev Akmal Azatboyevich</i> HUDUDLARDA SANOAT AGLOMERATSIYALARINI SHAKLLANTIRISH BO'YICHA ХОРИЙИY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH	166-172
<i>Rahmanova Rushana</i> O'ZBEKISTONDA TURIZM RIVOJI VA KADRLAR TAYYORLASHDAGI MUAMMOLAR	173-178
<i>Hayrullayev Shaxram Yunus o'g'li</i> SAMARQAND VILOYATIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA DINAMIKASI	179-186
<i>Qodirov Bahodir Tursunovich</i> “QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI”NING O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY TARAQQIYOTIDAGI O'RNI	187-192
<i>Bekjanov Dilmurad Yuldashovich, G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich</i> LIZING MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISHDA SAMARALI MARKETING STRATEGIYALARINING AHAMIYATI	193-199
<i>Masharipova Durdona</i> RAQAMLI PLATFORMALARNING GLOBAL TASHQI SAVDOGA TA'SIRI: IMKONIYATLAR VA MUAMMOLAR	200-206
<i>Нурмухамедова Барно Исмаиловна, Урунова Гульнара Чарикулиевна</i> ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ РЕАЛИЗАЦИИ ИНИЦИАТИВНОГО БЮДЖЕТИРОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	207-213

Xidirova Marg'uba Rustamovna, Zakirov Asilbek Adilovich
 KORPORATIV BOSHQARUV MEKANIZMLARI ORQALI AKSIYADORLIK JAMIYATINING
 RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH 214-218

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Ismoilov Maxamadixon
 TALABALARDA FALSAFIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARB
 MUAMMOLARI 219-223

Shaydullayev Normuhammad
 INSON VA JAMIYAT O'ZARO ALOQALARI: MUVOZANAT VA RIVOJLANISH 224-228

Раджапбоева Хуршида Мақсудовна
 ШАРОФ РАШИДОВ БАДИИЙ-АДАБИЙ МЕРОСИДАГИ ЭСТЕТИК КЛИШЕНИНГ
 УНИКАЛ ЎЗИГА ХОСЛИГИ 229-233

Abdullayeva Marhabo Uskinbayevna
 YUSUF XOS HOJIB "QUTADG'U BILIG" ASARIDA AXLOQ MASALASI..... 234-239

Ризаев Илҳом
 ТАРТИБ ВА ХАОС: ЎЗ-ЎЗИНИ ТАШКИЛЛАШТИРИШ ҲОЯЛАРИНИНГ
 ТАРИХИЙ ТАДҚИҚИ 240-247

Niyozova Nilufar
 OQILONA TURMUSH SHAROITINI YARATISHDA OILANING O'RNI 248-252

Usmonov Farrux
 FAN ETIKASI TUSHUNCHASINING TIZIMLI TAHLILI 253-258

Mirjavxarova Feruzaxon Usmonjonovna
 AYOLLARNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING IJTIMOY, IQTISODIY VA MADANIY ASOSLARI:
 TARIXDAN BUGUNGI KUNGACHA 259-266

Primov Baxriddin Abdiraxmonovich
 JAMIYAT BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA MA'NAVIY VA G'OYAVIY
 MEKANIZMLAR 267-272

Raxmankulov Farxod Raximkulovich
 ISLOHOTLAR JARAYONIDA MULKDORLAR QATLAMINING MILLIY O'ZLIGINI
 ANGLASHINING O'ZIGA XOS JIHATLARI 273-278

Asatov Sodiq Safarovich
 YANGI O'ZBEKISTONDA MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLARGA PRAGMATIK
 YONDASHUVLARNING IJTIMOY-FALSAFIY TAHLILI 279-284

Yusupova Feruza Zoyirovna
 AXLOQIY TAFAKKURNING TAKOMILASHUVIDA AXLOQIY IDEALGA BO'LGAN
 EHTIYOJ 285-290

Aripova Zulfiyaxon Solijonovna
 SINERGETIKANING FALSAFIY VA IJTIMOY DUNYOQARASHGA TA'SIRI 291-296

Saodatov Alimardon Abduraxmonovich
 YOSHLARDA TABIAT IFLOSLANISHINI OLDINI OLIH VA UNI ASRAB AVAYLASH
 MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH 297-302

<i>Matluba Abduqodirovna Abdalimova</i> FALSAFIY TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHDA ANALITIK VA KRITIK YONDASHUVLAR	303-307
<i>Safarova Tumaris Rustamkulovna</i> KOTIB CHALABIYNING SHARQ ILM-FAN TARAQQIYOTIDA TUTGAN O'RNI	308-312
<i>Tursunov Muxiddin Boltaevich</i> АФСОНАВИЙ ДУНЁҚАРАШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ ВА УНИНГ ИНСОН ТАФАККУРИГА ТАЪСИРИ	313-316
<i>Mamanov Jamoliddin Abduraximovich</i> XRISTIANLIK DININING KELIB CHIQISHI VA G'ARB DAVLATLARIGA TARQALISHI	317-326
10.00.00 - FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Karimova Ozodakhon Avazovna</i> LINGUOPRAGMATIC STUDY OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH A SOMATIC COMPONENT IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	327-338
<i>Sayfiddinova Gulnoza</i> MILLIY UYG'ONISH DAVRI QO'QON ADABIY MUHITIDAGI AYRIM TURKUM SHE'RLARNING JANRIY XUSUSIYATLARI	339-344
<i>Abdullayev Ziyodbek Mansurovich</i> O'ZBEK VA NEMIS TILLARI ANTROPONIMIKASIDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR: KONTRASTIV TAHLIL	345-352
<i>Otaboyeva Mazmuna Rahimovna</i> FE'LNING SEMANTIK VA GRAMMATIK KATEGORIYALARIDAGI DARAJALANISHI: O'ZBEK VA INGLIZ TILLARI MISOLIDA	353-359
<i>Алиева Эльвина, Темирова Озода</i> ПОВЕЛЕНИЯ И ПОБУДИТЕЛЬНЫЕ ВЫСКАЗЫВАНИЯ СО ЗНАЧЕНИЕМ ЖЕЛАНИЯ В ПОЭТИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ В. Ф. ХОДАСЕВИЧА	360-365
<i>Norqobilov Sanjar Rahmat o'g'li</i> BADIY TARJIMADA LEKSIK-GRAMMATIK TRANSFORMATSIYALAR TADQIQI (JON GRINNING "THE FAULT IN OUR STARS" ROMANINING O'ZBEK TILIGA TARJIMASI MISOLIDA)	366-372
<i>Maxmudova Farangiz Muzaffar qizi</i> SAID AHMAD HAJVIYALARIDA YUKLAMALARNING AHAMIYATI	373-378
<i>Abdumajitov Xurshid Alisher o'g'li</i> MULOQOT VA MADANIYAT SHARHIDAGI SPORT TILI	379-382
<i>Rajabova Karomat Chorshanbi qizi</i> TURKOLOGIYADA SO'ZLASHUV USLUBIGA DOIR IZLANISHLAR	383-389
<i>Abdujalilova Ruxshona Abdug'afforzoda</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA JINOIY LINGVISTIK BIRLIKLARNING SHAKLLANISHIDA STILISTIK VOSITALARNING O'RNI	390-396
<i>Xasanova Kamila Baxtiyorovna</i> STUDYING ETHNOGRAPHIC VOCABULARY IN THE UZBEK LANGUAGE	397-401
<i>Бобаева Шахноза</i> ОСОБЕННОСТИ ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ В РЕЧИ	402-407

<i>Рузибаева Азиза Қаҳрамановна</i> АВАЗ ЎТАР ИЖОДИНИНГ ЎЗБЕК ТИЛИГА ТАЪСИРИ	408-413
<i>Umurzakova Aygul Umarovna</i> ARAB TILSHUNOSLIGIDA ZIYORAT TURIZMI TERMINOLOGIYASINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI VA RIVOJLANISH JARAYONI	414-418
<i>Sobirova Nodirabegim Murodjon qizi, Egamberdiyeva Sarvinoz Esonali qizi</i> STILISTIK FIGURALARNING TARJIMADAGI O'ZIGA XOSLIGI	419-423
<i>Xo'jamberdiyeva Gavhar Ilhom qizi</i> INGLIZ TILIDA "CHILD" KONSEPTINI AKS ETTIRUVCHI NOMINATSIYALAR	424-427
<i>Мирзаева Феруза Самижоновна</i> ЎЗБЕК ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИДА АНТРОПОНИМЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ	428-433
<i>Badalbayeva Maloxat Yulchiyevna</i> TRANSLATION FEATURES OF EMERGENCY TERMS IN ENGLISH AND UZBEK: A COMPARATIVE ANALYSIS	434-438
<i>Berdimurotova Sevara Maxmudovna</i> RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR SOHASIDAGI O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDAGI NEOLOGIZMLARNING YASALISH USULLARI VA QO'LLANILISH XUSUSIYATLARI	439-444
<i>Po'latova Sarvinoz Botir qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA ZIDDIYATLI KOMMUNIKATSIYANING LIGVISTIK EKSPERTIZASI	445-449
<i>Aripova Saodat Taxirovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI NIKOYALAR TARJIMASINING LINGVOKULTUROLOGIK XUSUSIYATLARI	450-453
<i>Azamatova Gulnoza</i> THE GRAMMATICAL CATEGORY OF NUMBER IN THE GERMAN LANGUAGE	454-458
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Мухитдинова Фирюза</i> КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ И ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ	459-465
<i>Имомниязов Дониёрбек Вахтийор о'ғ'ли</i> MULKNI BEGONALASHTIRISH SHARTNOMALARIGA OID KONSEPTUAL YONDASHUVLAR	466-470
<i>Ёкубов Шухратжон Восиджон угли</i> ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК АВТОР И ИЗОБРЕТАТЕЛЬ: АНАЛИЗ ПРАВОВОЙ ЗАЩИТЫ ПРОИЗВЕДЕНИЙ И ИЗОБРЕТЕНИЙ, СОЗДАННЫХ ИИ, В РАМКАХ АВТОРСКОГО ПРАВА И ПАТЕНТНОГО ПРАВА	471-477
<i>Худайбердиева Мафтуна Зафар кизи</i> ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРАВА ДЕТЕЙ НА БЕСПЛАТНОЕ И КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОСТИЖЕНИЯ И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ	478-483
<i>Begimov Rufat Musurmonovich</i> KONSTITUTSIYA – HUQUQ VA ERKINLIKLARIMIZ KAFOLATI	484-488
<i>Миножиддинов Абдурасул Баходирович</i> АЛИМЕНТ МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ	489-494

<i>Иброҳимов Азимжон Абдумумин угли</i> “ЎЗБЕКИСТОН ФУҚАРОЛИК ҚОНУНЧИЛИГИДА КОРПОРАТИВ МУНОСАБАТЛАРГА ОИД ҚОИДАЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ: КОНЦЕПТУАЛ ЁНДАШУВ”	495-500
<i>Koryog'diyev Bobur Umidjon o'g'li</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI FUQAROLIK KODEKSINING YANGI TAHRIRI LOYIHASI BIRINCHI BO'LIM 6-BOVIDAGI KONSEPTUAL MASALALAR TAHLILI	501-507
<i>Ғайбуллаев Соҳибжон Ғайбуллаевич</i> ИЖАРА ШАРТНОМАСИГА ОИД ҚОНУНЧИЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ БЎЙИЧА АЙРИМ ЁНДАШУВЛАР	508-514
<i>Саидов Бобур Баҳромжонович</i> ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ЗАЩИТЫ ПЕРСОНАЛЬНЫХ ДАННЫХ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ В ВЕБ-РАЗРАБОТКАХ	515-524
<i>Асадов Шаҳриддин Фаҳриддинович</i> РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА МАСЛАҲАТ ХИЗМАТЛАРИ КЎРСАТИШНИ ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ	525-529
<i>Ганиев Ниҳолбек Валиевич</i> НОТИЖОРАТ КОРПОРАТИВ ТАШКИЛОТЛАР	530-536
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Ortiqova Nargiza Akramovna</i> O'QUVCHILARDA TARBIYAVIY QADRIYATLAR MANBALARI VOSITASIDA UZLUKSIZ MA'NAViy TARBIYANI OSHIRISHGA QARATILGAN SAMARALI PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALAR	537-541
<i>Jamalova Nargiza Ulug'bek qizi</i> PEDAGOGIKA VA GUMANITAR FANLARINING JAMIYATDA TA'LIMNING O'ZGARISHI VA RIVOJLANISHIDA TUTGAN O'RNI	542-547
<i>Norboyev Nabijon Narziqulovich</i> SHAHMAT O'YININING SHAXS INTELEKTUAL SIFATLARINI SHAKLLANTIRISHGA TA'SIRI	548-553
<i>Batirov Behzod Baratovich</i> FIZIKA TA'LIM MAZMUNINI TABAQALASHTIRISHNING O'ZIGA XOSLIGI	554-559
<i>Razzoqova Mahliyo Qosimjonovna</i> GENDER METODINING NAZARIY ASOSLARI	560-564
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i> BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARIGA INNOVATSION O'QITISH USULLARINING SAMARADORLIGI VA PEDAGOGIK SHAROITLARI	565-569
<i>Turdimurodov Dilmurod Yo'ldoshevich</i> MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR JISMONIY TARBIYASINING PEDAGOGIK SHARTLARI	570-575
<i>Ernazarov G'olibjon Ne'matovich</i> JISMONIY YUKLAMADAN CHARCHASH VA QAYTARILISH DAVRLARINING FIZIOLOGIYASI	576-580
<i>Xudaykulova Dilbarxon Zokirovna, Erkinova Dilshoda Sherali qizi</i> BOLALARDA TADQIDIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI SHAKLANTIRISHGA QARATILGAN PEDAGOGIK JARAYONNING ASOSIY XUSUSIYATLARI	581-586

<i>Eshdavlatov Abdullo Boybo'ri o'g'li, Uralov Sardor Abdulla o'g'li</i> TALABALARNING VOLEYBOL MASHG'ULOTLARIDA TEXNIK TAYYORGARLIGI	587-593
<i>Maxmudov Qudratbek Shavkat o'g'li</i> INGLIZ TILINI O'QITISHDA TALABALARNING MADANIYATLARARO MULOQOT KOMPETENSIYASINI TIL ELEMENTLARI ORQALI RIVOJLANTIRISH SAMARADORLIGI	594-607
<i>Mirzaeva Kamola Uralovna</i> THE ROLE OF THE FAMILY INSTITUTE IN EDUCATING A PROFESSIONAL GENERATION	608-612
<i>Tursunboyeva Mukhlisa Anvar kizi</i> BILINGUALISM AS A PROMISING FORM IN CHILDREN'S EDUCATION	613-619
<i>Ҳақназарова Нилуфар Қуранбоевна</i> ТАЪЛИМ ТРАНСФОРМАЦИЯСИ ШАРОИТИДА ПЕДАГОГ КАДРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ТИЗИМИНИ СТРУКТУРАВИЙ-ФУНКЦИОНАЛ ТАЪМИНОТИ	620-625
<i>Sheraliyeva Shahnoza Usmanovna</i> INGLIZ TILIDA TALABALAR YOZISH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA TURLI YOZMA MATN NAMUNALARINI TAHLIL QILISHGA QARATILGAN MASHQLARNING AHAMIYATI	626-633
<i>Джанабаева Адина</i> ВОЗМОЖНОСТИ ЦИКЛА ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В ФОРМИРОВАНИИ МЕТОДИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	634-641
<i>Xoliqnazarov Azamat Begaliyevich</i> TALABALARNING JISMONIY TARBIYA MASHG'ULOTLARIDA KUCH QOBILİYATLARINI RIVOJLANTIRISH	642-646
<i>Elboyeva Shaxnoza</i> QASHQADARYO VILOYATIDA PEDAGOGIKA FANINING RIVOJLANISHIDA XOTIN-QIZLARNING O'RNI	647-651
<i>Садиев Валижон</i> СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ РАЗВИТИЯ ПАТРИОТИЧЕСКИХ КАЧЕСТВ УЧАЩИХСЯ В УСЛОВИЯХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	652-657
<i>Pulatova Muhabbat Egamberdievna</i> UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISH JARAYONIDA O'QITUVCHILARDA INNOVATSION KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYASI	658-663

Received: 10 November 2024
Accepted: 15 November 2024
Published: 25 November 2024

Article / Original Paper

SPECIFIC ASPECTS OF THE NATIONAL IDENTITY OF THE OWNERSHIP STRATUM IN THE REFORM PROCESS

Rakhmankulov Farkhod Rahimkulovich,

Termez State Pedagogical Institute
Teacher at the Department of Philosophy,
Fundamentals of Law and Legal Education
E-mail: fedizara07@gmail.com

Abstract. This article analyzes the unique aspects of understanding national identity within the owner class during the reform process. It examines the formation of this class, its relationship to national interests, and its impact on the socio-economic development of society. The article focuses on the role of national pride and a sense of responsibility in entrepreneurial activity. The author demonstrates that the process of realizing national identity for owners requires an approach that considers not only economic success but also social responsibility and duty to society. This study is significant for exploring the positive influence of national identity on the development of national culture, spiritual values, and social progress in the context of economic reforms.

Key words: reform, the layer of owners, the perception of the national self, national pride, value, spiritual reform, progress, ascension.

ISLOHOTLAR JARAYONIDA MULKDORLAR QATLAMINING MILLIY O'ZLIGINI ANGLASHINING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Raxmankulov Farxod Raximkulovich,

Termiz davlat pedagogika instituti
Falsafa, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada islohotlar jarayonida mulkdorlar qatlamining milliy o'zligini anglashga xos bo'lgan o'ziga xos jihatlari tahlil qilinadi. Mulkdorlar qatlamining shakllanishi, milliy manfaatlariga bo'lgan munosabatlari va ular orqali jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi ko'rib chiqiladi. Maqola, asosan, milliy g'urur va mas'uliyat hissining tadbirkorlik faoliyatidagi rolini aniqlashga qaratilgan. Muallif milliy o'zlikni anglash jarayonini mulkdorlar uchun nafaqat iqtisodiy muvaffaqiyat, balki ijtimoiy mas'uliyat va jamiyat oldidagi burch sifatida ham yondashishni talab qilishini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqot iqtisodiy islohotlar jarayonida milliy o'zlikni anglashning milliy madaniyat, ma'naviy qadriyatlar, va jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta'sirini o'rganishda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: islohot, mulkdorlar qatlami, milliy o'zlikni anglash, milliy g'urur, qadriyat, ma'naviy islohot, taraqqiyot, yuksalish.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI9Y2024N39>

Kirish. Jahonda rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, taraqqiylashgan davlatlarda asosan mulkdorlar qatlamining tadbirkorlik bilan shug'ullanishi va ko'plab milliy mahsulotlarni ishlab chiqarishi bevosita ularning hayot darajasini tez sur'atlar

bilan o'sishiga sabab bo'lmoqda. Ayniqsa, mulkdorlar qatlamidagi munosabatlar tizimida milliy g'urur va milliy iftixor tuyg'ulari mustahkam, ijtimoiy mas'uliyat kuchli bo'lsa, mamlakatning milliy iqtisodiyoti yanada jadal rivojlanishidan dalolat bermoqda. Shunga qaramay, ayni paytda ushbu mamlakatlarda milliy o'zlikni anglash tuyg'usiga sodiq, vatanparvar mulkdorlar qatlami safini yanada kengaytirish zaruratiga bo'lgan ehtiyoj ortib bormoqda.

Mamlakatimizda barqaror iqtisodiyotning komponenti bo'lgan mulkdorlar qatlamini shakllantirish masalasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Iqtisodiy islohotlar davomida bu borada tadbirkorlar jamoasi shakllandi. "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash – fuqarolar, xalqimiz farovonligini oshirishning eng samarali yo'li, Yangi O'zbekistonni barpo etishning pirovard maqsadidir"[1].

Ma'lumki, islohotlarning maqsadi jamiyatni zamonning o'zgaruvchan voqeligi va muammolariga moslashtirishdir. Ular jamiyatning ehtiyojlari va ustuvorliklarini aniqlashga asoslangan bo'lishi lozim. Islohotlar iqtisodiyot, ta'lim, sog'liqni saqlash, siyosat va boshqalar kabi turli sohalarni qamrab olishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi. Ta'kidlash joizki, islohotlar barqarorlik va ijtimoiy totuvlikni saqlash bilan o'zgarishlarni muvozanatlashtirishga intiladi. Ular qonunchilikka o'zgartirishlar kiritish, yangi dasturlar va siyosatlarni joriy etish, shuningdek, o'zgarishlarni boshqarish uchun yangi institutlarni yaratishni o'z ichiga olishi mumkin. Bu haqda professor Q.Nazarov quyidagicha ta'kidlaydi, "Islohot (arab. "islohot" – yaxshilash, o'zgartirish, tuzatish) – isloh qilish, o'zgartirish, qaytadan qurish ma'nosida ishlatiladi: 1) mavjud ijtimoiy munosabatlarga putur yetkazmasdan ijtimoiy hayotning biron-bir sohasini yoki barcha jabhalarini zamona talablari asosida o'zgartirish; 2) har qanday ilg'or yangilikni joriy etish"[2].

Ta'rifdan ko'rinib turibdiki, islohotlar jamiyat hayotini o'zgartirish va takomillashtirishga qaratilgan. Ular jamiyat taraqqiyotining ajralmas qismi bo'lib, unga o'zgaruvchan sharoitlarga moslashish va hayotning turli sohalarda yanada qulay natijalarga erishish uchun ilg'or yangiliklarni joriy etish imkonini beradi.

Islohot jamiyatda jamiyatni turli xil sohalarni yangilashda qo'llaniladi. Professor Q.Nazarovning ta'kidlashicha islohotni, "iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va ma'naviy hayotni o'zgartirish va qayta qurish ma'nosida bugungi kunda ham keng qo'llanilayotganini kuzatish mumkin"[2].

Zamonaviy ijtimoiy taraqqiyotni tahlil qilib shuni ta'kidlash mumkinki, "islohot" tushunchasi dolzarb bo'lib qolmoqda va zamonaviy sharoitda keng qo'llanilmoqda.

Islohotning mohiyati jamiyatning o'zgaruvchan sharoit va zamonaviylik muammolariga moslashish istagi yotadi. Bu eskirgan usul va yondashuvlarni qayta ko'rib chiqish va innovatsion yechimlarni joriy etishni o'z ichiga oladi.

Bugungi dunyoda islohotlarning joriy etilishi siyosat, iqtisodiyot, ma'naviy-ma'rifiy faoliyat va boshqa ko'plab sohalarni qamrab oladi. Ushbu islohotlar har bir mintaqada mustaqil ravishda ham, turli darajadagi kompleks chora-tadbirlar doirasida ham amalga oshirilishi mumkin.

Siyosiy islohotlar – bu boshqaruv va siyosiy faoliyat usullarini yangilash va takomillashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar majmui. Ushbu jarayon jamiyat taraqqiyoti va farovonligiga hissa qo'shadigan yanada samarali, ochiq va mas'uliyatli siyosiy institutlarni yaratishga qaratilgan.

Siyosiy islohotlarning asosiy maqsadlaridan biri demokratiya va fuqarolarning siyosiy hayotdagi ishtirokini oshirishdir. Bunga saylov tizimidagi o'zgarishlar, fuqarolik jamiyatining rolini kuchaytirish, hokimiyat va aholi o'rtasidagi aloqa mexanizmlarini kengaytirish kiradi.

Muhokama va natijalar. Korrupsiyaga qarshi kurashish va davlat organlari faoliyatida shaffoflikni mustahkamlash ham siyosiy islohotlarning muhim yo'nalishi hisoblanadi. Bunga korrupsiyaga qarshi qonunlarni kuchaytirish, korrupsiyaga qarshi mustaqil organlarni yaratish va davlat moliyasini monitoring qilishning elektron tizimlarini joriy etish kiradi.

Iqtisodiy sohada olib borilayotgan islohotlar iqtisodiy o'sishni faol rag'batlantirish, qashshoqlikni kamaytirish va ijtimoiy tengsizlikni kamaytirishga doir o'zgarishlarni o'z ichiga oladi.

Iqtisodiy islohotlarning asosiy yo'nalishlaridan biri soliq tizimini qayta ko'rib chiqishdir. Bunga soliq tartib-qoidalarini soddalashtirish, korxonalar va yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun soliq stavkalarini pasaytirish, shuningdek, iqtisodiyotning muhim tarmoqlariga investitsiyalar uchun imtiyozlar yaratish kiradi.

Iqtisodiyotning muhim tarmoqlariga sarmoya kiritish ham iqtisodiy islohotlar markazida turadi. Bunga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilmani rivojlantirish, ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiya qilish va innovatsiyalar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish kiradi.

Ma'naviy sohadagi islohotlar ham madaniy islohotlar kabi jamiyatning rivojlanishida ma'naviy amaliyotlarni qo'llab-quvvatlash, shuningdek, jamiyatning ma'naviy asoslarini mustahkamlashga qaratilgan keng ko'lamli tadbirlarni qamrab oladi.

Ma'naviy islohotlarning asosiy yo'nalishlaridan biri diniy sohadagi olib borilayotgan ishlar hisoblanadi. Bunga dinning erkin amal qilishi uchun sharoit yaratish, ziyoratgohlar va ibodat joylariga kirishni ta'minlash, shuningdek, dinlararo muloqot va tushunishni targ'ib qilish kiradi.

Ma'naviy islohotlarda ma'naviyat va axloqni rivojlantirish ham muhim o'rin tutadi. Bunga ma'naviy tarkibiy qismlarni ta'lim dasturlariga kiritish, axloqiy masalalarni muhokama qilish va shaxsiy o'sishga yordam beradigan seminar-treninglar va tadbirlarni tashkil etish kiradi.

Ma'naviy sohadagi islohotlarga fuqarolarning ma'naviy sohadagi salohiyatini ro'yobga chiqarish, shu jabhadagi huquqlarini kuchaytirish, din erkinligi, kamsitishlarning oldini olish va ozchiliklarni himoya qilish mexanizmlarini yaratish kiradi.

Islohotlarga kompleks yondashuv muammolarni muvozanatli tarzda o'rganish va hal qilish, shuningdek, yanada muvaffaqiyatli natijalarga erishish uchun turli sohalar o'rtasidagi munosabatlardan foydalanish imkonini beradi.

Mamlakatimiz mustaqillikka erishgandan so'ng davlat va jamiyat hayotini yangidan isloh qilish maqsad qildi. Islohot dastlab, ma'naviy, huquqiy va iqtisodiy sohalarda amalga oshirildi.

1989-yil 21-oktyabrda "O'zbek tiliga davlat tili" maqomi berildi. Bu ma'naviy islohotlarning boshlang'ichi edi. Ushbu qadam o'zbek xalqining ko'p asrlik orzusini amalga oshirdi. Mamlakatda Prezidentlik lavozimining joriy qilinishi, mustaqillikning e'lon qilinishi, davlat ramzlari va Konstitutsiyamiz qabul qilinishi, bularning bari dastlabki huquqiy sohadagi islohotlarni tashkil etdi. Keyinchalik bozor munosabatlariga o'tishimiz, xususiy mulkning joriy

qilinishi, kichik-biznes va tadbirkorlikning tashkil etilishi iqtisodiy sohadagi islohotlarning natijasi edi.

Mustaqillikning keyingi yillarida ham keng qamrovli islohotlar amalga oshirilib kelindi.

Sh.Mirziyoyev Prezident bo'lib saylanganlaridan keyin "2017-2021-yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasi"ni qabul qildilar. Ushbu strategiya besh yilga mo'ljallangan bo'lib, 5 ta ustuvor yo'nalishni o'z ichiga qamrab oldi.

Ushbu hujjatda ijtimoiy sohada ham katta masshtabdagi ishlarning amalga oshirilishi, ta'lim sohasidagi islohotlar, yangi "Ta'lim to'g'risida"gi qonunning qabul qilinishi, Oliy ta'lim muassasalarining sonini ko'paytirish va ular faoliyatidagi yangi o'zgartirishlar nazarda tutilgan edi.

2019-yil 20-mart sanasida Prezidentimiz boshchiligida videoselektor yig'ilishi o'tkazildi. Unda Prezidentimiz Sh.Mirziyoyev "yoshlarimizga bo'lgan e'tiborni yanada kuchaytirish, ularni madaniyat, san'at, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb etish, yoshlarda axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish, yurtimiz yoshlari o'rtasida kitobxonlikni targ'ib qilish, xotin-qizlar bandligini oshirish masalalari"[3] to'xtalib o'tdi.

Ushbu yig'ilishda Prezidentimiz 5 ta muhim tashabbusni ilgari surdi. Bular:

"Birinchi tashabbus yoshlarning musiqa, rassomlik, adabiyot, teatr va san'atning boshqa turlariga qiziqishlarini oshirishga, iste'dodini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Ikkinchi tashabbus yoshlarni jismoniy chiniqtirish, ularning sport sohasida qobiliyatini namoyon qilishlari uchun zarur sharoitlar yaratishga yo'naltirilgan.

Uchinchi tashabbus aholi va yoshlar o'rtasida kompyuter texnologiyalari va internetdan samarali foydalanishni tashkil etishga qaratilgan.

To'rtinchi tashabbus yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ular o'rtasida kitobxonlikni keng targ'ib qilish bo'yicha tizimli ishlarni tashkil etishga yo'naltirilgan.

Beshinchi tashabbus xotin-qizlarni ish bilan ta'minlash masalalarini nazarda tutadi" [4].

Ilgari surilgan tashabbus mamlakatimiz hayotida so'nggi yillarda ma'naviy sohada amalga oshirilgan islohotlarning eng kattasi bo'ldi. Bu ma'naviy islohotga asosan yoshlar qamrab olindi. Ta'lim muassasalarida, mahallalardagi uyushmagan yoshlar orasida keng qamrovli ishlar amalga oshirildi. Bu ma'naviy islohotni amalga oshirish zamirida mamlakatimizdagi barcha davlat organlari va muassasalari, korxonalar va tashkilotlar, hatto mulkdorlar qatlami hisoblanmish tadbirkorlar ham jalb qilindi.

Xususi sektor vakillari, ayniqsa, beshinchi tashabbus, ya'ni xotin-qizlarni ish bilan ta'minlash masalalari bo'yicha ishlarni amalga oshirishda ko'maklashmoqda.

Bundan keyin ham islohotlarni amalga oshirish jarayoni to'xtab qolgani yo'q. Bunga misol qilib, Prezidentimiz tomonidan qabul qilingan 2022-2026-yillarga mo'ljallangan "Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi" ni aytsak bo'ladi. Strategiya o'zida 7 ta ustuvor yo'nalishdan iborat bo'lgan 100 maqsadni o'z ichiga oldi

Taraqqiyot strategiyasida keltirilgan 7 ta ustuvor yo'nalish va ushbu yo'nalishdagi ilgari surilgan 100 ta maqsad mamlakatning barcha sohalarini isloh qilishni, yangilashni nazarda tutadi.

Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasining 5-ustuvor yo'nalishi ya'ni, "Ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish" haqida alohida to'xtalib o'tadigan bo'lsak, mamlakatimizning muhim strategik hujjatida ma'naviy taraqqiyot masalasiga e'tibor berilganligi, bu sohada Respublika bo'ylab ma'naviy islohotlar amalga oshirilayotganligi

va unda aholining turli qatlamlari ishtirok etayotganligi bizni quvontiradi, albatta. Agar qaysi davlat ma'naviyat masalasiga davlat siyosati darajasida e'tibor bersa, bu davlatda qolgan barcha sohalar ham rivojlanadi. Chunki ma'naviyat isloh qilinsa, aholining barcha qatlamlari ziyoli bo'lishadi, adabiyot, teatr, kino, tarix, kitobxonlik rivojlanadi, boy ma'naviy tarixiy meros yosh avlodga yetkaziladi va ma'naviy muhitda kamol topgan insonlar madaniyat bilan boshqa sohalarning rivoj topishiga o'z hissani qo'shadi. Ma'naviyat jamiyat va davlatning muhim sohasi hisoblanadi. Prezidentimiz Sh.Mirziyoyev ta'biri bilan aytganda "Jamiyat hayotining tanasi iqtisodiyot bo'lsa, uning joni va ruhi ma'naviyatdir"[5].

2023-yil 11-sentyabrda "O'zbekiston – 2030" strategiyasi qabul qilindi[6]. Mazkur strategiya o'zida 5 ta ustuvor yo'nalish hamda 100 maqsadni qamrab oldi. Bu borada mamlakatimizda barcha sohalarda keng qamrovli islohotlar amalga oshirilib kelinmoqda.

Bir masalaga alohida to'xtalib o'tishimiz kerakki, davlat har bir islohotni amalga oshirish uchun ma'lum bir mablag'larni sarflaydi. Davlat byudjeti yig'ilishi ko'proq aholining mulkdorlar qatlamiga, ya'ni tadbirkorlar va ishbilarmonlar hisobiga to'g'ri keladi.

Hozirgi kunda amalga oshirilayotgan ijtimoiy sohadagi islohotlar jamiyatning barcha jabhalariga chuqur ta'sir ko'rsatadi. Ammo shuni anglash kerakki, bu jarayonda mulkdorlar, tadbirkorlar va ishbilarmonlarning roli shubhasiz ahamiyatga ega.

Mulkdorlar qatlami ijtimoiy farovonlikka katta hissa qo'shishini alohida ta'kidlash zarur. Ularning faoliyati mamlakatning iqtisodiy barqarorligi va mustaqilligini mustahkamlashga xizmat qiladi [7].

Ma'naviy taraqqiyot axloqiy qadriyatlar va axloqiy me'yorlarning rivojlanishi bilan ham bog'liq. Bunga yuqori mehribonlik, rahm-shafqat, bag'rikenglik va boshqalarga hurmat ko'rsatishga intilish kiradi. Ma'naviyat amaliyoti inson fazilatini rivojlantirishga va jamiyatda uyg'un munosabatlarni shakllantirishga yordam beradi.

Mazkur jarayonning muhim qismi ham o'z-o'zini rivojlantirish va o'zini anglash amaliyotidir.

Bu yo'l insonga hayotning chuqur va axloqiy jihatlariga e'tibor qaratib, yanada to'liq va mazmunli yo'lni topishga imkon beradi. Shu sababli ushbu islohotning bunyodkorlari hisoblanmish mulkdorlar qatlamida ma'naviy taraqqiyotga daxldorligini amalga oshirish dolzarb vazifadir.

Ma'naviy islohotlar hayotning turli jabhalariga ta'sir qiladi, bu esa chuqur ma'naviy taraqqiyotga erishishga imkon beradi. Ijtimoiy-iqtisodiy jihatlar ma'naviy tamoyillariga muvofiq yangilanib, barkamol va ongli jamiyat yaratishga hissa qo'shadi.

Ma'naviy islohotlarning faol ishtirokchilari sifatida mulkdorlar qatlami ma'naviy taraqqiyotga erishishda muhim rol o'ynaydi. Ular biznesga, ijtimoiy mas'uliyatga va jamoat hissasiga yangi yondashuvlarni shakllantirish imkoniyatiga egadir[8]. Ularning ma'naviy islohotlardagi ishtiroki ularning ichki dunyosini boyitadigan va hayotiy qadriyatlarni chuqurroq anglashga hissa qo'shadigan ma'naviy amaliyotlarga jalb qilishni nazarda tutadi.

Ma'naviy sohadagi islohotlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishning muhim vazifasi shundan iboratki, bu mulkdorlar qatlamida ma'naviy taraqqiyotga chuqur daxldorlik hissini shakllantirish hisoblanadi. Ma'naviy islohotlar chuqur o'zgarishlar uchun sharoit yaratadi, odamlarning ichki dunyosini boyitadi va mulkdorlar qatlamining ushbu jarayonda faol ishtirokchi sifatida ishtirokini rag'batlantiradi.

Xulosa. Ushbu tadqiqot islohotlar jarayonida mulkdorlar qatlamining milliy o'zligini anglashidagi o'ziga xos xususiyatlarni o'rganish orqali milliy g'urur va mas'uliyat hissining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlashga qaratildi. Tadqiqotda mulkdorlar qatlamining jamiyatdagi roli, milliy o'zlikni anglash orqali ijtimoiy barqarorlikka qo'shayotgan hissasi va mamlakat iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanishiga qo'shayotgan ulushi tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mulkdorlar qatlamining milliy g'oya va qadriyatlar asosida tarbiyalanishi nafaqat ularning o'z mulki va jamiyatga bo'lgan mas'uliyat hissini kuchaytiradi, balki mamlakatning mustahkam iqtisodiy asoslarini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Bu jarayon davomida davlat tomonidan yaratilgan iqtisodiy islohotlar sharoiti mulkdorlar qatlamining milliy o'zlikni anglashiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi ta'kidlandi. Ayniqsa, milliy ma'naviy qadriyatlarga asoslangan ta'lim va tarbiya jarayonining samaradorligini oshirish, mulkdorlarning jamiyat oldidagi majburiyatlarini anglashiga va ularda milliy mas'uliyatni kuchaytirishga yordam beradi.

Tahlilimiz davomida mulkdorlar qatlamining milliy o'zligini shakllantirish omillari sifatida iqtisodiy taraqqiyot, ma'naviy qadriyatlar, tarixiy xotira va davlat tomonidan yaratilayotgan qo'llab-quvvatlov mexanizmlari tahlil qilindi. Tadqiqotning amaliy ahamiyati shundaki, u mulkdorlar qatlamining milliy mas'uliyatini oshirishda yangi yondashuvlarni ishlab chiqishda foydali bo'lib, milliy manfaatlarni himoya qilishda yanada kuchli va barqaror ijtimoiy-iqtisodiy muhitni ta'minlashga yordam beradi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон демократик ўзгаришлар, кенг имкониятлар ва амалий ишлар мамлакатига айланмоқда. – Toshkent “O'qituvchi “MU MCHJ , 2021. – Б.20.
2. Назаров Қ. Жаҳон фалсафаси қомуси 1-китоб Тошкент: “Ўзбекистон Файласуфлари миллий жамияти”, 2022. – 534-б.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2019-yil 20-mart sanasidagi videoselektor yig'ilishi.
4. <https://kun.uz/news/2019/03/20/prezident-beshta-muhim-tashabbusni-ilgari-surdi-ular-nima>
5. Prezidentimiz Sh.Mirziyoyev rahbarligida ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish, bu borada davlat va jamoat tashkilotlarining hamkorligini kuchaytirish masalalari bo'yicha o'tkazilgan videoselektor yig'ilishidan nutq.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi «O'zbekiston — 2030» strategiyasi to'g'risida”gi PF-158-son Farmoni. – www.lex.uz.
7. Рахманкулов, Ф. (2023). ЎЗБЕКИСТОНДА МУЛҚДОРЛАР ҚАТЛАМИ ШАКЛЛАНИШИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ. Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования, 2(13), 58-61.
8. Farhod, R. (2024). Important aspects of the formation of a sense of patriotism in the layer of owners. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 28, 11-14.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ S/9 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).